

lobník ako správca konkurznej podstaty vôbec nemusel dokazovať skracovací úmysel úpadcov. Nebolo sporné, že napadnutým úkonom úpadcu ostatní jeho veritelia boli skutočne skrátaní. Pokiaľ odvolací súd nezistil, že by odporovaný úkon úpadcu bol bezoplatný (§ 32 konk. por.), bolo treba k úspechu obrany žalovanej proti zbývajúcej časti žaloby, založenej na § 30 bod 3 konk. por., aby žalovaná dokázala, že jej v dobe odporovaného úkonu úpadcov úmysel skrátiteľ veriteľov nebol známy ani známy byť nemusel, najmä že ju neobťažuje ani zavinená neznalosť tohoto úmyslu úpadcovho. V tomto poslednom smere žalovaná v dovolaní nevytýka nedostatok vzťažného skutkového zistenia v napadnutom rozsudku, v ktorom odvolací súd bez formálnych väd zistil, že žalovaná nevyvrátila právnu domnienku, že znala skracovací úmysel úpadcu.

Preto sú ostatné námietky dovolateľky pre riešenie sporu nerozhodné. Najvyšší súd sa nimi ani podrobne nezaoberal a neopodstatnenú dovoláciu žiadosť zamietol.

Čís. 15649.

I. Nie je prekážkou sníženia smluvného plnenia podľa § 8 zák. č. 121/1921 Sb. z. a n., že strany pozdejšou úmluvou, uzavrenou po 1. januári 1919, vylúčily možnosť sníženia ako aj zvýšenia tohoto plnenia.

II. Sníženie úplaty podľa § 8 zák. č. 121/1921 Sb. z. a n. môže sa stať len po úprave úplaty podľa § 1 a nasl. cit. zák., a to len po hranicu, určenú smluvou, uzavrenou pred 1. januárom 1919.

(Rozh. z 24. novembra 1936, R IV 442/36.)

Exploatantka lesa firma P. žiadala v smysle zák. č. 121/1921 Sb. z. a n., aby bola snížená úplata dohodnutá úmluvou z 15. II. 1930, týkajúca sa dreva, ktoré má byť dobývané z lesov firmy L. podľa smlúv z 13. augusta 1919 (správne z novembra 1918) a z 3. apríla 1914. — Proti tomu bránila sa majiteľka lesov firma L. tým, že nie sú dané podmienky sníženia úplaty v smysle zák. č. 121/1921 Sb. z. a n., lebo strany smluvou z 15. februára 1930 pevne stanovily ceny dreva dobývaného z lesa pro futuro a vylúčily možnosť sníženia ako aj zvýšenia tohoto plnenia. Súd prvej stolice žiadosti firmy P. vyhovel a úmluvou z 15. februára 1930 stanovenú úplatu snížil. Rekurz ný súd rekurz firmy L. zamietol.

Najvyšší súd zrušil usnesenie nižších súdov a uložil súdu I. stolice, aby ďalej pojednával a znova rozhodol.

Dôvody:

Nižšie súdy odôvodnily, z akých príčin uznaly smluvy, o ktoré tu ide, za také, ktoré boli uzavreté pred 1. januárom 1919. Smluva vznikne už tým, že sa dotyčne právneho úkonu stretne oferta kontrahentova s prejavom druhého kontrahenta o jej prijatí, a nie teprv pojatím smluvy do listiny.

V dohode zo dňa 15. februára 1930 strany tiež uvádzajú (v bode 3): »Mit Rücksicht darauf, dass das Geschäft bezüglich der oben erwähnte Waldteile bereits im Jahre 1915 resp. 1918 zustande kam«, »da aber der formelle Vertrag hinsichtlich der Waldteile O. und V. erst im Jahre 1919 stilisiert wurde«, a tak aj dovolacia rekurentka v onej dohode hľadá na smluvy ako na také, ktoré boli uzavreté pred 1. januárom 1919.

Správne je stanovisko súdov nižších stolíc aj v tom smere, že »dohodu z 15. februára 1930 nemožno pokladať za novú smluvu, na ktorú by sa citovaný zákon nevzťahoval, ale za úpravu úplaty dlhodobých smlúv uzavrených pred 1. januárom 1919«; v tomto smere poukazuje Najvyšší súd nielen na obsah tejto dohody, ale aj na výpoveď svedka Františka M., bývalého riaditeľa dovolacej rekurentky, podľa ktorých staré smluvy zostali v platnosti, vyjmúc ustanovenia o cenách, na miesto ktorých nastúpila spomenutá už úmluva (dohoda).

Stanovisko súdov nižších stolíc, podľa ktorého nemôže byť prekážkou sníženia smluvného plnenia podľa zák. č. 121/1921 Sb. z. a n. okolnosť, že strany v smluve z 15. februára 1930 vylúčily snád' možnosť tak sníženia ako aj zvýšenia tohoto peňažného plnenia, neprieči sa jasnému a nepochybnému zneniu alebo smyslu citovaného zákona.

Predpis § 2 cit. zákona prichádza v tejto veci v úvahu natoľko, že pri posudzovaní primeranosti úplaty treba hľadať aj na ceny, za ktoré k eksploatacii lesa oprávnený sám drevo ďalej predával. Pri tom ale bolo úlohou súdu všímať si celkového stavu veci s tohoto hľadiska. Preto z okolností samej, že žiadateľka z určitého množstva dreva predala snád' isté množstvo za ceny vyššie než úmluvou z 15. februára 1930 voči dovolacej rekurentke určené, nemožno odzvať nárok žiadateľky na sníženie úplaty úmluvou stanovenou, keď z celkového stavu veci, zisteného súdmi nižších stolíc na základe výpovedi svedka E. a posudkov znalcov, ide na javo, že žiadateľka pri plnení smluvy v rozsahu modifikovanom úmluvou z 15. februára 1930 utrpela by za 3 roky stratu vyše 500.000 Kč.

Účelom zákona č. 121/1921 Sb. z. a n. bolo odstrániť aspoň čiastočne neblahé a ďalekosiahle následky, ktoré vznikajú v mnohých prípadoch lesnému hospodárstvu z dlhodobých smlúv o predaji dreva ujednaných v dobách predvojnových. Tieto následky nepriaznive vlivaly na riadne prevádzkovanie lesného hospodárstva, lebo majiteľ lesa pri abnormálne nízkych cenách, ktoré dostal na základe dŕiev ujednaných smlúv, nemohol venovať potrebné čiastky na zalesňovanie, ochranu lesa atď. (srov. dôvodovú zprávu k cit. zákonu). Keď ceny dreva po štátnom prevrate prudko stúpily, tento mimoriadny zisk — pravdaže v rámci ustanovenia § 8 cit. zákona — mal prejsť k dobru majiteľa lesa a tak umožniť ďalšie racionálne hospodárenie.

V § 8 cit. zákona bola daná možnosť aj exploatantovi domáhať sa sníženia úplaty, avšak z ustanovenia odst. 1 tohoto §u v celej súvislosti ide na javo, že sníženie úplaty mohlo sa stať len v dobe nasledujúcej po úprave úplaty v smysle cit. zákona, a podľa hore vyloženého úmyslu zákonodarca len do hranice určenej smluvou uzavrenou pred 1. ja-

nuárom 1919. Úmyslom zákonodarcu bolo v prvom rade pomôcť majiteľom lesa z neblahých pomerov dlhodobými smluvami vyvolaných; priečilo by sa však smyslu tohoto zákona, keby na jeho základe mala byť upravená úplata v miere, ktorá by v pomere k smluvám starším (to jest z doby pred 1. januárom 1919) mala byť určená v neprospech majiteľa lesa.

Dovolacia rekurentka tvrdila v dovolacom rekurze, že podľa smluvy z 13. augusta 1919 (podľa správneho stanoviska nižších súdov z novembra 1918) boli ceny dotyčne lesa O. určené sumou 1.868 K, dotyčne lesa V. sumou 2.000 K. V prípade, že by tieto skutočnosti pravde zodpovedaly, nemohly byť úplaty dotyčne dreva týchto lesov snížené pod tieto sumy a sťažnosť rekurentky, že usnesenia nižších súdov v tomto smere priečia sa smyslu zákona, obstála by pred právom, a tak daná by bola tu nezákonnosť podľa § 46, odst. 2 zák. č. 100/1931 v znení čl. V zák. č. 251/1934 Sb. z. a n.

Pretože nižšie súdy dotyčne týchto smlúv po tejto stránke nezistily skutkový stav, ich usnesenia sú tak nedostatočné, že ich bezpečne nemožno ani preskúmať (bod h) § 41 zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.), bolo ich preto treba zrušiť v smysle § 43, odst. 2, 3, § 46 zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.

Čís. 15650.

I. Ustanovenie § 23 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. — podľa ktorého pred pracovnými súdmi je advokátske zastúpenie vylúčené v sporoch, ktorých predmet nemá hodnotu vyššiu než 1.000 Kč — vzťahuje sa aj na spory, v ktorých pojednávajú okresné súdy na miesto pracovných súdov v smysle § 42 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. a ktoré boli započaté po účinnosti zákona č. 251/1934 Sb. z. a n.

II. Závad v zmocnení všíma si pracovný súd v smysle § 19 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. (a § 110 Osp.) z úradu. K závadám zmocnenia patrí aj okolnosť, že ako zmocnenec vystupoval advokát v spore, v ktorom je advokátske zastúpenie podľa § 23 zák. č. 131/1931 a čl. IV, odst. 2 zák. č. 251/1934 Sb. z. a n. vylúčené.

(Rozh. z 24. novembra 1936, Rv IV 478/36.)

Na j v y š š í s ú d rozsudky oboch nižších súdov zbavil účinnosti a vrátil vec — s úpravou na nové pojednávanie — súdu I. stolice.

D ô v o d y:

Podľa § 23 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. môžu sa strany dať pred pracovným súdom zastupovať každou svojprávnou osobou, ktorá je schopná pred súdom konať, a v sporoch, ktorých predmet nemá hodnotu vyššiu než 1.000 Kč je vylúčené zastúpenie advokátom. Podľa čl. IV, odst. 2 zák. č. 251/1934 Sb. z. a n. platí toto ustanovenie o za-